

Izšla vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Krištofa št. 10, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nekankaroma plana se ne sprejemajo, rokopolji se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik konsorcijske lista: Edinosti. — Tisk: tiskarna Edinosti. — Naročnina: znaša na mesec L. 3.—, pol leta L. 13.— in celo leto L. 38.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 20 stot.; obrtniki, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot.; oglasi denarnih zavodov po 60 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L. 1.—. Oglase sprejema inšerati oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerati oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Franška 28.

Besedilo Wilsonove note od 10. februarja.

RIM, 2. Listi priobčujoče šele danes diplomatske listine o jadranskem vprašanju, ki so se priobčile v Londonu, Parizu in Washingtonu. Kot prvo listino so listi priobčili francosko-angloameriško spomenico Italiji, ki je bila izročena italijanskemu ministru zunanjih stvari Scialoj dne 9. decembra 1919. V njej se je predlagala Italiji rešitev jadranskega vprašanja z ustanovitvijo reške vmesne države. Ta nota je bila sestavljena sporazumno od ameriške, francoske in angleške vlade, kar poudarja tudi Wilson v svoji noti o jadranskem vprašanju, kjer očita, da ste Anglija in Francija pozabili svoje prejšnje stališče in sestavili nov načrt rešitve jadranskega vprašanja, ne da bi se posvetovali z Ameriko, načrt, ki stoji v očitnem navzkrižju z njenimi prejšnjimi izjavami in pravičnimi načeli, zaradi katerih je Amerika stopila v vojno.

Med sedmimi listinami ki so se objavile, je Wilsonova prva nota zaveznikom najvažnejši spis, Wilson pravi:

Predsednik je skrbno proučil brzojavko o pogajanjih glede jadranskega vprašanja, ki sta jo francoski in angleški ministri predsednik skupno naslovila na to vlado in sporočila ameriškim poslanikom v Parizu. Predsednik ugotavlja z veseljem, da niso francoska, angleška in japonska vlada nikdar nameravale končno veljavno urediti to vprašanje, ne da bi se prej posvetovali z Ameriko vlado. Predsednik je tem z večjim zadoščenjem prejel to zagotovilo, ker je slišal, da sta se gospoda Clemenceau in Lloyd George, sporazumno z gospodom Nitti-jem, odločila za rešitev jadranskega vprašanja, ki je vsebovala ukrepe, katere je ameriška vlada že prej odklonila, in pozvala jugoslovanske zastopnike, da jo sprejmejo, ker se v slučaju odklonitve udeležijo londonske pogodbe. Predsednik se veseli, ko čuje, da zavezniki te vlade ne bi hoteli delati ovir, prisilivši ga, da odkloni svoje privoljenje k rešitvi, ki bi bila sicer po obliki sporazum med obema strankama, a v resnici bi tega imena ne zaslužila, ker bi bila ena stranka prisiljena podvreči se materialni krivici pod grožnjo še večje nesreče, če bi se ne podvržla.

Predsednik se popolnoma strinja s francosko in angleško vlado v mnenju, da je svetovna bodočnost v veliki meri odvisna od pravične rešitve tega vprašanja, toda ne more verjeti, da bi se mogla rešitev, ki vsebuje ukrepe, katere ste francoska in angleška vlada že po pravici obsodili, smatrati v kakršnemsi zmislu za pravično; tudi se ne more strinjati z mnenjem francoske in angleške vlade, da se predlogi, ki jih vsebuje njen »memorandum« od 4. januarja jugoslovanskim zastopnikom, ne protivijo nobeni važni točki »memoranduma« od 9. decembra 1919, ki so ga sestavile francoska, angleška in ameriška vlada, in »da sta samo dve točki izpremenjeni, ter da ste obe izpremenili v pozitivno korist Jugoslavije. Nasprotno! Predlogi od 9. decembra so se popolnoma izpremenili v korist italijanskih zahtev in v resno škodo jugoslovanskega naroda. Trditve o teh pozitivnih koristih, ki so se dovolile Italiji, upravičuje dejstvo, da je italijanska vlada odklonila predloge od 9. decembra in sprejela one od 14. januarja.

»Memorandum« od 9. decembra je izključeval načrt, da se priključi Reka Italiji — potem ozkega obalnega pasu, isto toliko nepopravljivega kolikor primernega, da povzroči zapletljive na polju carin, obalnega stražarja in drugih podobnih del vsled tako osamljene obmeje. Francoska in angleška vlada ste izrazili sporazumno z ameriško vlado mnenje, da: »je predlog v popolnem navzkrižju z zemljepisno lego ta vseni gospodarski koristnosti«.

Ameriška vlada ugotavlja, da se v »memorandum« od 14. januarja vključ temu dovoljuje priključitev jugoslovanske zemlje Italiji.

»Memorandum« od 9. decembra je odklanjal italijansko zahtevo po priključitvi cele Istre iz enostavnega vzroka, ker se tak priključitev ne bi mogla upravičiti ne s stratejskimi vzroki, ne z vzroki gospodarske koristi, in ker ni utemeljevalo te zahteve nič drugega, nego želja Italije, da si priključi čim večji del nesporne jugoslovanskega ozemlja. Francoska in angleška vlada ste pritrnili odobrili način, kakor se je predsednik upr vsaki poznejši italijanski zahtevi po priključitvi ozemlja, kjer prebiva neitalijansko prebivalstvo, ki ni pripravljen pustiti se absorbirati Italiji, in ste se strinjali v mnenju, da »ni pravično ne koristno smatrati za vojni plen ozemlje, kjer prebiva kako tuje pleme«.

Vključ temu je »memorandum« od 14. januarja smatral za upravičeno priključitev cele Istre Italiji.

»Memorandum« od 9. decembra je izključeval skrbno vsako obliko italijanskega gospodarstva nad Reko. Ameriška vlada ne more drugače nego sklepati, da »memorandum« od 14. januarja odpira pot italijanskemu vplivu na reške vnanje zadeve, tako da pritiskata italijanska državna oblast in vpliv edino luko, ki jo more uporabljati sosedni narod. Vse to, združeno z razegnitvijo italijanskega ozemlja do reških vrat, pripravljajo pot morebitni bodoči prilistitvi luke s strani Italije, kar se protivi ukazujočim zahtevam pravičnosti in pravice.

»Memorandum« od 9. decembra je zagotavljal primerno zaščito življenske železniške pro-

ge, ki veže Reko z ozadjem proti severu. »Memorandum« od 14. januarja stavlja Italijo v obvladujoč vojaški položaj, zelo blizu železnici na raznih kočljivih točkah.

»Memorandum« od 9. decembra je ohranjeval v veliki meri neodvisnost albanske države. Spomenica od 14. januarja porazdeljuje albanski narod vključ njegovim najslabšim protestom, med tuje vladi.

Ti in drugi ukrepi »memoranduma« od 14. januarja, ukrenjeni brez znanja ameriške vlade in brez njene privolitve, izpreminjajo popolnoma način rešitve jadranskega vprašanja, jo po mnenju te vlade napravljajo neizvršljivo in jo odvzemajo ono mero pravičnosti, ki je bistvena, če ta vlada mora sodelovati pri izvršitvi njihovih pogojev. Dejstvo, da bi se mogli jugoslovanski zastopniki smatrati za prisiljene, vsled grožnje z londonsko pogodbo, na sprejem rešitve, ki se zdi tej vladi tako načelno krivična in tako praktično neizvršljiva, bi nikakor ne izpremenilo pogojev, ki jih ta vlada ne more odobriti in rešitve, ki je, bodisi v svojih določbah bodisi v načinu udeležitve, pozitivno zanikanje načel, za katera je Amerika stopila v vojno.

Stvar bi dobila popolnoma drugačno lice, če bi obstajalo kakršnisi tudi navzkrižje mnenj glede pravične rešitve jadranskega vprašanja. K sreči ne obstoja prav nobeno tako navzkrižje. Mnenja francoske, angleške in ameriške vlade o pravi in pravični rešitvi spora za ozemlje ob gornjem Jadranu se popolnoma strinjajo. Krivične italijanske zahteve ste francoska in italijanska vlada obsodili na ne manje oster način kot ameriška vlada. Angleška in francoska vlada ne zaostajate gotovo za njuno zaveznico Ameriko, v kolikor gre za vnetost, s katero ste poizkušali prepričati italijansko vlado, da bi izpolnitev njenih zahtev bila v nasprotju z najbistvenjšimi koristmi Italije same, v nasprotju duhu pravičnosti in mednarodnih pogajanjih in polna nevarnosti za evropski mir. Posebno francoska in angleška vlada ste se upirali italijanskim zahtevam po posameznih pridobitvah, katere ji nameravajo dovoliti sedaj z »memorandum« od 14. januarja; pridružili ste se obvestitvi italijanske vlade, da prejšnje privolitve zagotavljajo Italiji popolno zadoščenje njenih zgodovinskih in narodnih zahtev, temelječih na želji po uedinjenju italijanskega plemena, ji nudijo popolno gospodstvo nad Jadranom in dajejo popolna jamstva proti kakršnemu si budi napadu, katerega bi se mogla v bodočnosti bati s strani njenih sosedov Jugoslovenov.

Dočim obstoja tako bistven sporazum glede krivičnosti in o neprimernosti italijanskih zahtev, se mnenja krležajo glede odločnosti, s katero bi se morali italijanski prijatelji upreti njenim neprimernim zahtevam po tujem ozemlju, od katerega ne more navesti nobene prave pravice. Predsedniku se je zdelo, da sta se francoski in angleški zavezniki ameriške vlade smatrala za prisiljena biti zelo popustljivi v zahtevah, ki sta jih tako dolgo pobijala kot krivične, samo da preprečita morebitne nevarne zapletitve ob Jadranu. Ameriška ne želi manj velikušnost, da se dovoli Italiji vsaka pridobitev, ki jo more podpreti z utemeljenimi vzroki, toda smatra, da ne more žrtvovati načel, za katera je stopila v vojno, podpirajoč krivične poželjivosti enega svojih zaveznikov, ali ustvariti začasen dozdovni mir na Jadranu proti eni bodoče svetovne vojne. Ameriška vlada ni pripravljena priznati krivične rešitve, temelječe na tajni pogodbi, katere določbe so nezdružljive z novim svetovnim položajem, ne druge istotako krivične rešitve, ki se je doslej, uporabljajoč ono tajno pogodbo kot priložno sredstvo. Ameriška vlada bi pozdravila z veseljem vsako rešitev tega vprašanja, ki bi temeljela na svobodnem upoštevanju jedra spora, brez predsodkov, ali na podlagi, ki bi jo neprizadete velevali spoznale za pravo in pravično. Toda Italija je ponovno odklonila take rešitve.

Ta vlada ne more sprejeti rešitve, katere podlaga se je priznala kot nes pametna in krivična, in katera se hoče dovoliti Italiji vsled njenega vztrajnega odklanjanja vsake pravične in pametne rešitve. Čas je, da se govori zelo odkrito.

Jadransko vprašanje, kakor stoji danes, stavlja bistveno vprašanje, ali more ameriška vlada kako sodelovati s svojimi evropskimi zavezniki pri velikem delu ohranitve svetovnega mira, izključujoč glavne vzroke vojne. Ta vlada ne dvomi o svoji zmožnosti, da pride do sporazuma z zaveznimi vladam v vprašanju pravičnosti pri mednarodnih pogajanjih, ker razlike v mnenjih glede boljše načina udeležitve pravičnih načel niso nikdar skrile glavnega dejstva, da so v splošnem razne vladne ohranitve isti temeljni pojem o bistvu teh načel. Toda če bistven sporazum glede načel — predpostaviti da so pravična in pametna — ne more rešiti kakšnega mednarodnega vprašanja; če država, ki je zmožna vztrajati pri zahtevah, večjih nego jih more upravičiti kak dober razlog, mora dobiti podporo vlasti; če mora biti na vsak način dovoljena prisilna prilastitev zadržanega ozemlja in upravičena vsled nastalega dejanskega položaja, tako težavnega, da se smatra odločitev v prid napadalca za praktično nujnost; če se mora zadostiti poželjivosti, nastali umetni pod imenom narodnega čuvstva; na račun majhnih in nemočnih; če mora z eno besedo stari red, ki je povzročil svetu toliko zla,

še obvladovati, tedaj ni še prišel čas za to vlado, da vstopi v krog vlasti, katerih obstanek sam mora biti odvisen od novih idealov in novega reda. Ameriški narod je pripravljen sodelovati pri takem podjetju; toda mnogi člani tega naroda se boje, da bi bili zapleteni v dejanja mednarodne politike in mednarodne obveze, ki se ne strinjajo z njihovimi tradicijami. Prepustiti jih politiki, kot je ona, na kateri temelji zadnji jadranski predlog, ter obvezati jih, da podpirajo krivičnost proti pravici, bi pomenilo dati jim najhujšo podlago za podobne strah. Ta vlada si ne more dovoliti tako težke odgovornosti. — Lansing.

Po Lansingevem podpisu je pripisan v noti ta le odstavek:

»Če se ne zdi mogoče zapamčiti sprejem pravičnih in velikodušnih popustitev, ki so jih ponudile Italiji angleška, francoska in ameriška vlada z »memorandum« od 9. decembra, sestavljenim po teh vlastih — popustitev, za katere je predsednik že izjavil, da so največje, kar morejo Zedinjene države narediti, želi predsednik javiti, da bo prisiljen, vzeti v resen pretes ume knitve pogodbe z Nemčijo in dogovora od 28. junija 1919. med Zedinjenimi državami in Francijo, ki sta danes pred senatom, ter dovoliti, da zavezne vlade popolnoma neodvisno določijo in udeležijo oblike Evrope. (Francosko-angelski odgovor na gornjo Wilsonovo noto smo priobčili v »Edinosti« od 29. m. m.)

Spomenica Clemenceauja in Lloyd Georgeja italijanski vladi od 9. januarja 1920.

Francoska in angleška vlada ste izjavili ob vsaki priložnosti, da ste vojni spoštovali londonski dogovor. Francija in Anglija niste v stanu pozabiti dejstvo, da je prišla Italija svojevolično na pomoč zaveznikom v kritičnem in nevarnem času. Vključ hrabri in sloviti borbi, ki jo je izdral srbski narod, ga gre je izdržljivosti in požrtvovalnosti italijanskega naroda in italijanske armade glavna zasluga, da je prišlo hrvatsko in slovensko ljudstvo izpod nemškega in madžarskega jarma in da one svobode, ki jo sedaj uživata: Obe vladi ste pripravili izvršiti londonski dogovor, ki ste ga podpisali. Če grejo za tem italijanske zahteve. Ako na vendarle misli tudi italijanska vlada, da londonski dogovor ne predstavlja več povoljne rešitve jadranskega vprašanja po razpadu Avstrije, ko so se ustanovile na njenem mestu nove narodne države, potem ko je Reka veličanstveno manifestirala svoj italijanski značaj in vsled drugih velikih dogodkov, ki so se pripetili od 1915. sem, v tem slučaju sta francoska in angleška vlada pripravili sprejeti kot podlago za sporazum spomenico, ki so jo predale Scialoj Franciji, Angliji in Zedinjene države 9. decembra 1919. Pri tem se je jemalo v postev izpremembe, ki jih je predlagal Nitti 6. januarja 1920, in ki so bile sprejete, a zraven tega tudi še popravki, ki sledijo malo nize. Francija in Anglija dostavljate te popravke k spomenici Nittija v prepričanju, da so v skladu z življenjskimi koristmi Italije in imajo obenem stvarno važnost za trajen mir in za doseg do dobrih odnosov med Italijo in sosednimi narodi, kar iz vsega srca ne samo želite ob vladi, temveč smatrate tudi za svojo dolžnost, da na tem delu in takšne odnose tudi pomagata razvijati. Radi tega predlagate francoska in angleška vlada naslednji sporazum za rešitev jadranskega vprašanja: 1. Morala bi se ustanoviti svobodna država po načrtu Wilsona, toda njena zapadna meja bi se morala v južnem delu pomakniti proti vzhodu. Ker pa je zelo važno, da ostane železnica, ki gre proti severu, popolnoma v tej svobodni državi, se predlaga naslednja meja: Meja črta bi začela pri rti Collova in iti čez točko 642, 1095 in 1142 do hriba Vlanika, odtod proti severu, kakor se je zaznamovalo z rdečo črto na zemljevidu. 2. Resnemu mestu s svojo ločno okolico (corpus separatum) bo zaimec s posebnim pravilnikom njegov italijanski značaj in sicer bi se doseglo to s tem, da bi se mu dala v novi svobodni državi ista samouprava, ki jo je uživala pod avstrovskega vlado. Predpravice Reke (corpus separatum) in tudi cela svobodna država bi se nahajale pod varstvom Zveze narodov. Mednarodni značaj reške pristanišča s posebnim ozirom na olajšave njegovega razvoja na dobro vseh držav, posebno Jugoslavije, Madžarske in Rumunije, bi moral biti ravno tako zaimec od strani Zveze narodov. 3. Ker je večina prebivalstva otoka Cresja jugoslovanske narodnosti, bi bilo resnih razlogov za to, da se ta otok ne priključi novi državi. Otok Lastovo pa bi se moral priključiti Italiji, če ta smatra, da ji je potreben iz strateških razlogov. 4. Svobodno zadrsko državo bi vladal visoki komisar s pomočjo zastopstva prebivalcev. Zader bi si imel pravico sam izbrati urediti gospodarstvo zastopstvo. Tudi bi se morali urediti gospodarski stiki Zadra z ostalo Dalmacijo, ki bi pripadala Jugoslaviji. Zader bi moral spadati zader, ki je v področje srbsko-hrvatsko-slovenske carinske zveze. 5. Italijanski predlog o popolni neutralizaciji vseh jadranskih otkov se ima sprejeti, toda predlog o neutralizaciji tudi dalmatinske obale vsebuje poizkus prepovedi neodvisni državi, da ne bi smela nicesar ukrenuti za svojo obrambo, in se radi tega ne more vsiliti prijateljski državi. Konferenca prisi radi tega italijansko vlado, naj se zadovolji z neutralizacijo vseh otkov, ki nudi skupno z drugimi jamstvi vsa potrebno varnost, katero Italija po pravici zahteva.

6. Italijanom v Dalmaciji bilo dovoljeno, da sprejmejo italijansko državljanstvo, ne da bi se morali izseliti. Ker pa bi Reka bila corpus separatum v svobodni državi, ki bi se nahajala pod varstvom Zveze narodov, se ta pravica ne bi mogla priznati tudi prebivalcem Reke.

7. Gospodarskim podjetjem, ki se nahajajo v Dalmaciji, bi se zagotovila varnost potom mednarodnega dogovora.

8. Treba je tudi razpravljati o albanskih mejah. K sklepu poudarjate francoska in angleška vlada, da ta njuni predlog deli okoli 200 tisoč

Jugoslovenov od njihove matere domovine, po pravila zapadno mejo v prid Italiji, vsebuje odstopitev otkov z večino slovenskega prebivalstva ter druge točke, vse popustitve, ki se morejo zahtevati od prijateljske in zavezne države. Francoska in angleška vlada ste pripravili prositi srbsko-hrvatsko-slovensko državo, da sprejme te velike popustitve, samo da pride do prijateljskega in hitrega sporazuma v vprašanju, ki ogroža mir in napredek južne Evrope, toda ne morejo iti dalje in upajo, da konferenca in italijanska vlada sprejmeta ta predlog.

Pogajanja med Nitti-jem in jugoslovensko delegacijo.

PARIZ, 1. »ECHO de Paris« poroča iz Londona, da Nitti in Trumbić nista se osebno govorila, toda vsak od njiju je obdržal zvezo med hotelom »Claridge«, sedežem jugoslovenske delegacije, in hotelom »Carltonom«, kjer se nahaja Nitti. Posreduje baje neki prijatelj jugoslovenskega ministrskega predsednika Protiča. »ECHO de Paris« smatra, da se razpravlja na novi podlagi: Italija bi bila, da odredila zahtevi po obalni zvezi med Reko in italijanskim ozemljem, toda Reka bi morala pripasti Italiji.

»Daily Mail« javlja, da so se nadaljevala ta pogajanja v soboto in nedeljo, in da se pričakuje skorajša rešitev.

RIM, 2. Vest, da je ministrski predsednik Nitti odločil svoj odhod iz Londona, se tolmači kot znak, da upa na uspeh pogajanj z jugoslovensko delegacijo. Splošno se smatra, da pride do sporazuma; seveda se ne sme pozabiti, da se je to smatralo že večkrat.

Iz Jugoslavije.

Poslanica novega hrvatskega bana.

ZAGREB, 29. Novi hrvatski ban dr. Laginja je izdal poslanico na narod, v kateri pravi med drugim: »Kako bomo uredili skupno nam domovino, to je stvar bodoče ustavotvorne skupščine. Moja želja in trdna volja je, da se pripravimo za ta veliki posel razumno in dostojno. Ne gre za vprašanje, kdo bo gospodoval nad drugim, marveč treba je, da plemenito tekmujejo tako Hrvati kakor Srbi, kako bi bili dobri bratru boljši brat. Kolikor bo v moji moči, bom ščitil sirote in one siromake, ki so brez svoje krivde zlasti pa v težkih letih vojne in tudi kasneje pretrpeli največje gorje. Za javne nastavlence ne bom vprašal, kateri stranki pripadajo, marveč se bom trudil, da se poučim, kako služijo kralju in narodu in kako izvršujejo zakone. Jaz sem sin kmetijskih starihov iz kraja, kjer ne daje zemlja vsega, kar je potrebno za življenje. Zato mislim, da bom lahko razumel kmete in delavce. Ali tudi oni morajo mene pravilno razumeti. Kmet ne more živeti brez pluga in motike, delavec ne brez kruha. Treba je torej, da se spravi do dobrih enih kakor drugih v sklad. Kmetje in delavci, kakor tudi vsi drugi stanov bi se liuto prevarili, ako bi sledili nauku, da moraš dobiti temvečjo plačo, čim manj delaš, ker bi držel se teh naukov propadla tako kmetje kakor delavci. Kot poglavar te zemlje se bom trudil, da se zadnji med nami prepriča, da mora biti naš narod in naša država nasproti inozemstvu ena celota, v kateri živajo Hrvati, Srbi in Slovenci na temelju polne ravnopravnosti popolno svobodo narodno in kulturnega razvoja. Ne dajte se zapeljati govoricam tujecev, ki so stoletje in stoletje vzdrževali svoje gospodstvo na medsebojni neslogi nas Jugoslovenov. Naša nova država je dovolj prostrana in dovolj močna, da je lahko sama svoja. Davaojo svobodo in blagostanje svojim sinovom, ne bo več dajala tujim gospodom blago božje, ki je v njej. Presrečen sem, da vam morem, postavljen vsled poverenja Njegovga kraljevskega Visočanstva regenta Aleksandra, na svoje stare dni na čestito stolicu hrvatskih banov, s te stolice sporočiti svoje misli in svoj iskreni pozdrav.«

Zagrebnani vabijo regenta na poset.

ZAGREB, 29. V sredo zvečer so bile v Zagrebu na čast banu dr. Laginju velike manifestacije. Manifestante je nagovoril bivši zagrebnki župan dr. Skrlji, ki je predlagal, da se pošlje regentu Aleksandru udanostna brzojavka ter se ga objednem povabi, naj čim prej posesti Zagreb.

Radić in tovariši na svobodi.

ZAGREB, 29. Predvečernjim sta bila izpuščena na svobodo Stipo Radić in dr. Pazman, jutri izpuste iz preiskovalnega zapora tudi dr. Mačka in Kežman. Stipo Radić je dobil od državnega pravičnika akt, da se kazensko postopanje proti njemu ustavlja, češ da ni nobene pravne poudarila za nadaljno kazensko postopanje. Radić bo torej lahko sedaj svobodno nadaljeval svojo protinarodno in protidržavno propadajo.

Mirovna konferenca.

Valuta. Turško vprašanje.

LONDON, 1. (S.) Vrhovni svet se je zopet sestel danes predpoldne in sicer v dveh odsekih. Prvi je razpravljal o valutnem stanju, pri čemer se je dosegel v glavnem popoln sporazum. Navzoči so bili Nitti, Lloyd George, Chamberlain, Loucheur in finančni in gospodarski odposlanci. Drugi odsek, ki pripravljala mirovno pogodbo s Turčijo, je imel seje v ministrstvu za zunanje stvari. Seje so se udeležili Scialoja, Imperiali, lord Curzon, Cambon, Berthelot, Chinda.

Iz Francije.

Konec stavke na francoskih železnicah.

PARIZ, 2. (S.) Dosegel se je sporazum med ravnatelstvom železniških družb in železničarji. Železničarska zveza je razposlala povelje, da se morajo vsi zopet poprijeti dela.

Razkritja bivšega ministra Hanoutauxa.

ZENEVA, 28. Bivši francoski minister zunanjih del Hanoutaux je izdal zgodovino svetovne vojne, ki jo je izdelal po aktih francoskega ministrstva za zunanja dela. V svojem delu poudarja, da je Francija bila pripravljena leta 1914 po prvi bitki ob Marni skleniti mir z Nemčijo. Takrat sta nastopili Anglija in Amerika in preprečili mirovno ponudbo Nemčiji. Francoska vlada je bila takrat v Bordeauxu, Anglija ji je poslala ultimatum, v katerem je izjavila, da bo angleško brodovje blokiralo francosko obalo, ako se francoska vlada ne premisli ponuditi Nemčiji mir. Tudi ameriška vlada se je takrat z vsjo odločnostjo izjavila za nadaljevanje vojne in je že takrat odločno izjavila, da bo pod vsakim pogojem vstopila v vojno na strani zaveznikov.

Iz Anglije.

Agitacija za neodvisno Crno goro in Albanijo.

LONDON, 1. Na sestanku koalicijske komisije, ki je bila sestavljena v svrhu proučevanja zunanjih zadev, je bila sprejeta resolucija, v kateri se vlada poziva, da prepreči priključitev Crne gore k Jugoslaviji v slučaju, če se večina Crnogorcev ne bi izjavila zanj. V resoluciji se obzbuja tudi razkosanje Albanije, ki pomeni nasilno podjarmljenje Albanec v korist tujim državam.

Novi angleški poslanik v Washingtonu.

LONDON, 1. (S.) Uradno. Sir Auckland Geddes je imenovan za angleškega poslanika v Washingtonu.

Iz Amerike.

Slovenski boljševiški listi v Ameriki.

WASHINGTON, 28. Ameriška »Domovina« poroča: »Državni tajnik Palmer je izjavil, da izhaja v slovenskem jeziku 8 časopisov v Ameriki, ki so ali prijazni boljševizmu ali pa ga direktno propagirajo. Njegov urad ima 40 izvečanih tolmačev, ki prevajajo te časopise na angleški jezik, vsled česar je vlada natančno poučena o vsaki najmanjši stvari, ki se objavi v teh listih. Palmer naglašja, da bo senatu perdožen izreden zakon, s katerim se bo omejilo izhajanje takšnih radikalnih listov.«

Razpust bolgarske Narodne skupščine.

PRAGA, 28. Iz Sofije poročajo: Težkoče, ki sta jih povzročili obe socialistični skupini v narodni skupščini, niso več v skladu z dejanskim razpoloženjem državljanov, zlasti ne po težkem porazu, ki ga je prizadela socializem in komunistom ravnokar končana stavka. Vsled tega se je vlada odločila razpustiti Narodno skupščino, ki je bila izvoljena pod popolnoma drugimi političnimi razmerami, kakor so sedaj. Vlada namerava razpisati nove volitve, da si zagotovijo stalno večino, ki bi kolikor mogoče soglašala z javnim mnenjem v državi. Razpust zborske je vlada naznanila v seji dne 20. februarja brez vsakega prijetljaja.

Krvavi izgredi v Milanu — 2 mrtva in 13 ranjenih

MILAN, 1. Danes popoldne se je vršilo potestno zborovanje proletarske zveze vojnih po hlabencev. Zborovanja se je udeležilo ogromno množica, tako da se je moral ustaviti na zborovalniški ves premet. Se med zborovanjem je prišlo do izgredu s policijo. Ko sta pa po zborovanju policija in volastva zahtevali, da se množica razide in daji nalog izvajanjem, da nadaljuje svoje pot, je nastala grozna zmešnjava, ki se je kmalu izpremenila v pravi boj, tekem katerega sta bila dva tramvajska uslužbenca ustreljena in 13 zborovalcev težko in lahko ranjenih. Izgredil so se po navdavi lahko raz. Množica je napadla nekoliko častnikov, jih razorožila in pretepla. Po izgredih so se sestali zvezni sveti, ki so sklenili, da se proglasi splošna stavka. Stavki so se pridružili tudi poštni uslužbenec, tako da je mesto brez vsakega prometa in življenja. Razburjenost ljudstva je velika.

Slovani in meja Italije.

II.

Naj podčrtamo najprej, kar treba šteti Silviu Benco v priznanje!

Ne potajuje in ne zanikuje obstanka Slovanov na tem ozemlju; priznava, da so imeli trajni spori med Italijani in Slovani globoke vzroke; priznava, da Italijani nimajo izkustev v slovenskih vprašanjih, s čimer priznava tudi implicite, da so v svojem postopanju mnogo zgrešili in zagrešili; uveren je, da nasprotno ne more in mora izpremeniti v dobro sozvočje; da mora priti do sporazuma in pomirjenja. V priznanje mu moramo beležiti tudi, da mu je oeseda mirna, dostojna, da ni v nji tistega strupa, ki ga je bila deslej polna vsaka razprava na italijanski strani o razmerju med njim in nami.

Ravno zato pa, ker pripoznavamo te dobre strani njegovih razmotiranj, moramo obzlovati, da se tudi Benco ne more rešiti iz začasnega kroga, iz stare ideologije naših Italijanov glede vzrokov velikemu dosedanjemu nasprotstvu med Italijani in Slovani. Tudi on zamenjuje vzroke z učinki. Išče vzroke, kjer jih ni, a noče jih iskati tam, kjer so. Tudi on pripisuje le umetni agitaciji, kar na naši strani prihaja in kipi iz duše ven, kar ima svoj koren v domači grudi, v naravi! Tudi on ne razume — in to kaže s svojim opozarjanjem na nekdane baze pred desetletji —, da se je naš rod nacionalno vzdramil; da se je razvil in se razvil do žive narodne zavesti; da se je povzpel do lepe kulturne višine; da se je med tem tudi gospodarsko učvrstil, ustvaril si razsežno, da, vzgledno gospodarsko organizacijo; da je tudi politično dozorl tako, da ta njegova dozorlost prav nič ne zaostaja za ono naših sozeželanov italijanske narodnosti, ali da jo morada celo precej — nadkrijuje! Tudi Benco neče razumeti, da iz živ zavesti našega naroda o svoji vrednosti, o svojih življenjskih silah, o svoji zmožnosti za samo svoje življenje, in zato tudi o pravici do takega življenja; da torej iz te etične in materialne sestave našega naroda prihajajo tudi vse zahteve, ki jih stavlja naš rod napram Italijanom na tem ozemlju! Ne torej v umetnih agitacijah, ampak v dejstvu, da so si Italijani vedno trdostratno zatiskali oči pred napredkom in razvojem našega naroda,

PODLISTEK

Za staro pravdo.

Av gust Senoa: Seljačka buna. — Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

»Blazneli, je vrisnil mladenič jokaje, pritisniti pesti na oči. »Križ božji! Da moram gledati to strahoto! Da gledam, kako se mi je miljenka izpremenila v nemo zver. Jانا moja! Kaj sem ti storil? In mladenič se je vrgel jakdikujoč v zeleno travo ter je pritisnil čelo k zemlji. Deklica pa je privzdignila glavo, pozvzdignila prst, razprla oči ter šepnila vojniku: »Čuj, čuj! V gori tvoj volk. Zdravo volk, zdravo! Dam ti njegovo srce, dam. Na — tu! Ali imaš — je imaš? Stisni zobel! Dej, brat volk, čuj! Oh, tudi on me je ujel tu, tu, močno, močno,« in, položivši roko na srce, je začelo dekle plakati, kakor joko otroci.

Neno je stal Marko, glava mu je klonila na prsi, izgoreli obraz se je raztegnil od neizmerne žalosti, a trepalnica mu je orosila solza.

Bančni prostori v Trstu se nahajajo :
ul. Cassa di Risparmio, ul. S. Nicolo
 Telefon : štev. 1403, 1793, 2676
 — Blagajna postuje od 9.30-12.30 in od 14.30-16 —